

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در
فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and
Research in Persian culture, language and literature

بررسی جایگاه شورای آموزش و پرورش با رویکرد قرآنی و احادیث معصومین علیهم السلام

محمد سعادت^۱، فرهاد صیامی ایوانلو^۲، ارسلان سعادت^۳، بابک جدی تازه کند^۴

چکیده

با توجه به اهمیت شوراهای نظام جمهوری اسلامی ایران و از جمله در آموزش و پرورش نیاز است که نسل جوان را به سمت و سوی متعالی هدایت نمود و همواره بر نتایج مطلوب آن اهتمام نمود. از جمله اساسی ترین مفاهیم مورد تاکید در جهان اسلام شور و مشورت می باشد. همواره شورا و اهمیت آن در آموزش و پرورش مورد توجه پژوهشگران و مسئولین امر قرار گرفته است. پژوهش حاضر با بهره گیری از روش کتابخانه ای و با تکیه بر شیوه ی توصیفی- تحلیلی سعی دارد تا جایگاه شورای آموزش و پرورش را با رویکرد قرآنی و احادیث معصومین علیهم السلام مورد بررسی قرار داده و نیز به تاریخچه شورا، عوامل سهیم و موثر بر تربیت بپردازد. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که شورا در قرآن کریم و احادیث معصومین علیهم السلام با توجه به جایگاه و اهمیت آن مورد تاکید واقع شده و همچنین در سند تحول بنیادین به عنوان عوامل تاثیر گذار مطرح و دارای وظایف خطیری در امر تعلیم و تربیت دارد به گونه ای که سیاست ها و تصمیمات کلی شوراهای می تواند بستر مناسبی را برای مراکز آموزشی مهیا نموده و نوجوان و جوانان را با نیازها و استعدادهای بالقوه و بالفعل آنها آشنا ساخته و به کمال برساند.

واژه‌های کلیدی: قرآن کریم، آموزش و پرورش، سند تحول بنیادین، شورا

۱_ دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ادبیات عربی گرایش زبان و ادبیات عربی دانشگاه محقق

اردبیلی (نویسنده مسؤل):

Email:mohammads.saadati@gmail.com

۲- دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث از دانشگاه پیام نور مهاباد

۳- دانش آموخته مقطع کارشناسی زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور مشکین شهر

۴- دانش آموخته مقطع کارشناسی آموزش مطالعات اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی ارومیه

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

مقدمه

امروزه نقش شورا و مفهوم آن در همه کارها و مسائل مهم برای همگان آشکار شده است. و از جمله مسائلی که باید به نقش آن در سیاست ها و برنامه ریزی های نظام آموزشی کشورها توجه شود بحث مربوط به نقش شوراها در امر آموزش و پرورش است. به گونه ای که نظام آموزش و پرورش هر کشوری جزو ساختارهای اصلی و پایه گذار فرهنگ و تمدن، پیشرفت و توسعه و بخش حیاتی آن محسوب می شود. بدیهی است که مشورت و هم اندیشی در کارها، مفید بوده و موثر بودن آن مورد توجه واقع می باشد. چنانچه در قرآن کریم به اهمیت و جایگاه شورا پرداخته شده است. اهمیت این موضوع به گونه ای است که خداوند یکی از نام های سوره قرآن کریم را به آن اختصاص داده است. خداوند در کتاب آسمانی و ائمه اطهار علیهم السلام در روایات از ما می خواهند تا در امورات خود مشورت کنیم و از رای صاحب نظران بهره بگیریم.

بیان مسئله

آموزش و پرورش و مسائل مربوط به آن از جمله مباحثی است که همواره مورد توجه پژوهشگران در زمینه تعلیم و تربیت قرار گرفته است. امروزه در هر جامعه ی نقش و وظایف تصمیم گیرندگان در تمامی مسائل مورد توجه بوده است. یکی از این نقش ها و وظایف مربوط به حوزه شورا و بالاخص در شورای آموزش و پرورش است که به مراتب جایگاه حساس و در عین حال یک کار تعیین کننده در امر اهداف تعلیم و تربیت را بر عهده دارد. اهمیت این موضوع از آن رو است که آموزش و پرورش برای تدوین نظام جامع نیازمند یک کار مشارکتی و شورایی می باشد. اهداف و تصمیمات شوراها باید در چارچوب فلسفه و چرایی و اهداف تعلیم و تربیت اسلامی بوده تا با استفاده از عدالت آموزشی بتواند موجبات رشد و شکوفایی انسان و خاستگاه اصلی که همان پرورش بعد روحانی انسان است به سر منزل اصلی برساند.

سوال پژوهشی

اصلی ترین شاخصه شوراها در آموزش و پرورش چیست؟

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

پیشینه و ضرورت پژوهش

تاکنون در مورد موضوع بررسی جایگاه شورای آموزش و پرورش با رویکرد قرآنی و احادیث معصومین علیهم السلام هیچ پژوهشی یا تحقیقی صورت نگرفته است اما پژوهش هایی مشابهی نزدیک به این موضوع صورت گرفته است که می توان موارد زیر را از آن جمله یاد کرد:

- رضا آقازاده کلیبر (۱۳۹۲)، اهمیت و نقش شوراهای آموزش و پرورش در تقویت، رشد و بالندگی تعلیم و تربیت جامعه
 - سیده غزل حسینی (۱۳۹۸)، اهمیت جایگاه شوراهای آموزش و پرورش در سیستم تعلیم و تربیت
 - جعفر اکبری لنگوری (۱۳۹۶)، نقش و اهمیت شورای آموزش و پرورش در تعلیم و تربیت
 - احمد رضا نصر (۱۳۸۶)، ارزیابی عملکرد شوراهای آموزش و پرورش استان در فراهم ساختن زمینه نظارت مردم بر آموزش و پرورش
- با توجه به بررسی هایی که انجام شد و طبق نظر سیویلیکا این موضوع تا به حال کار نشده است، هرچند که موضوعات مشابه و مرتبط با این موضوع قبلاً کار شده است.

تعریف شورا:

مشورت و واژه های مترادف آن از ماده شور و در لغت از شار، «شارالعسل» به معنای بیرون آوردن عسل ناب از کندو گرفته شده است. (ابن منظور، ۱۴۰۵ ق، ص: ۴۳۴) و در اصطلاح برخوردار از هم فکری در کارها و رای تخصصی خردمندان برای انتخاب اصلح است. (قلعه جی، ۱۴۰۸ ق، ص: ۴۳۲). زیرا مشاوره موجب رهنمون شدن به سوی بهترین اندیشه و محکم ترین نظر و دور ماندن از خودپسندی و خودرایی است که گاه شکست های جبران ناپذیر را در پی دارد. در کتاب های لغت، شور، مشورت، شورا، مشاوره و تشاور، به معنای بیرون کشیدن، برداشتن و استخراج کردن است (دهخدا). هم چنین در اصطلاح، به معنای تعاطی افکار، تضارب آراء، به دست آوردن رأی و نظر دیگران با مراجعه به آنان و نیز کشف و استنباط آرای اهل درک و دقت است (قرشی، ۱۳۵۴ ه ش). شور: بیرون آوردن. در اقرب الموارد گوید: «شَارَ الْعَسْلُ شَوْراً: استخراج من الوقبه و اجتناه» یعنی عسل را از شکاف سنگ بیرون کرد. مشوره و مشاوره و تشاور استخراج رأی است با مراجعه بعضی بیعضی (راغب) در مجمع فرموده: مشورت استخراج رأی است از مستشار زیرا که از او اخذ میشود. «فَإِنْ أَرَادَا فِصَالاً عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَ تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا» بقره: ۲۳۳. «فَاعْفُ عَنْهُمْ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ» آل عمران: ۱۵۹. خطاب بحضرت رسول صلی الله علیه و آله است که در نحوه اجرای کار با آنها مشورت کند. ایما و اشاره هر دو بیک معنی است خواه با دست باشد یا با چشم و ابرو و غیره «فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا» مریم: ۲۹. ظاهراً این از برای آنست که در اشاره یک نوع ایضاح و تبیین هست. (قاموس قرآن، ج ۴، ص: ۸۹).

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

نقش و جایگاه شورا در قرآن و روایات :

شورا یکی از اصول اساسی سیاست و رهبری در دولت و مدیریت اسلامی است. قرآن کریم، در آیه های ۱۵۹ سوره آل عمران و ۳۸ سوره شورا، پیامبر و مسلمانان را به شورا سفارش کرده است. در احادیث و روایات نیز تأکید بسیاری بر آن رفته است برای نمونه « ترجمه الحیات، جلد اول، فصل چهل دوم از باب نخست » این توصیه ها نشانه اهمیت و نقش حیاتی این اصل در بهبود امور جامعه در حوزه های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی و فرهنگی است. نظرخواهی و شورا و مشارکت خردها در حیات اجتماعی «خرد جمعی» از تعالیم اساسی دین مبین اسلام است و این کار برای رهبران و مدیران جامعه ضروری تر و حیاتی تر است. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل هفتم، برای شورا نقش ممتاز قائل شده است در این اصل چنین آمده است « طبق دستور قرآن کریم : وامرهم شوری بینهم، و نیز شاورهم فی الامر، شوراها، مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر این ها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند. موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین می کند». (مبانی نظری سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص: ۲۰۸). در مجمع البیان درباره این آیه (وَ أَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ) گفته شده : این موضوع میان ایشان بشوری گذاشته شده است، هنگامی که پیرامون آن با یکدیگر بمشورت پردازند، شوری بر وزن «فعلی» از مشاوره است، و آن عبارتست از گفتگو پیرامون موضوعی تا حق ظاهر گردد، مؤمنین هیچگاه در کارهای خود تکروی نمیکنند، و با دیگران هم مشورت میکنند. بعضی گفته اند: منظور این آیه انصار است که پیش از اسلام و پیش از ورود حضرت رسول (ص) بمدینه دور یکدیگر جمع شدند و مشورت کردند، و سپس بر طبق آن عمل نمودند، و خداوند در این آیه آنان را مدح فرمود. از ضحاک نقل شده است که این شوری عبارتست از مشورت انصار هنگامی که شنیدند پیامبر اسلام (ص) ظهور کرده و نقباء بر او وارد شده اند، در خانه ابی ایوب جمع شدند که بحضرتش ایمان آورده او را یاری نمایند. این آیه دلالت دارد بر ثواب مشورت در امور و اهمیت آن، از پیامبر خدا (ص) روایت شده است که فرمودند: «هیچگاه شخصی با دیگری مشورت نمی کند مگر آنکه براه نیک راهنمایی میگردد.» (طبرسی، ج ۲۲، ۱۳۶۰ش، ص: ۱۵۵).

بررسی اجمالی چند آیه در ارتباط با کلمه شورا در تفاسیر :

«وَ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ أَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ» شوری: ۳۸. یعنی آنانکه دستور خدا را اجابت کرده و نماز بپا داشتند و کارشان در میان آنها بمشورت است و از آنچه داده ایم انفاق میکنند. شوری اسم است بمعنی مشورت و بقول راغب: شوری کاری است که در آن مشورت میکنند. این آیه و آیه «وَ شاورهم فی الأمر» که گذشت موضوعیت شوری را در اسلام معین میکند ولی بموجب آیه «وَ مَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَ لَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَ رَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَ مَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا» احزاب: ۳۶. و نیز بضرورت دین، شوری در نحوه اجراء امور دینی است نه در اصول و احکام، آنچه از جانب خدا تعیین شده نمیشود با مشورت آنرا از بین برد و یا تغییر

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

داد، مثلاً دستور جنگ و دفاع از جانب خدا صادر شده، آنوقت درباره آن مشورت میشود چنانکه رسول خدا صلی الله علیه و آله در جنگ «احد» با مسلمانان مشورت کردند که در مدینه با دشمنان بجنگیم یا در خارج از آن؟ و چون اکثریت خارج را تصویب کردند و مصلحت دیدند آنحضرت به «احد» تشریف بردند. چنانکه از کارهای دیگر آنحضرت و همچنین از کارهای علی علیه السلام روشن است. و اگر اصول و احکام با شوری تعیین شود عبارت اخراج لغو دین خواهد بود و آنکه بنظر میاید در شوری اکثریت موضوعیت ندارد چنانکه فعلاً در دنیا مرسوم است بلکه شوری برای یافتن راه اصلاح است خواه اکثریت صلاح بداند یا نه، مثلاً آنگاه که رئیس مسلمین پس از شوری کاریرا بصلاح دید ظاهراً نمیتواند بعد از اینکه اکثریت صلاح نمیدانند از آن چشم بپوشد. درباره خلافت و تعیین جانشینی رسول خدا صلی الله علیه و آله اگر نصی و تعیینی در میان نبود، لازم بود که بگوئیم خلافت مورد شوری واقع میشود ولی بموجب ادله قاطعه خلافت مثل نبوت منصب خدائی است همانطور که مردم حق انتخاب پیغمبر ندارند هکذا حق انتخاب جانشین پیامبر را هم ندارند. خلافت همچون نبوت از جانب خدا است با این فرق که خلیفه از جانب خدا بوسیله پیغمبر تعیین میگردد، چنانکه خلافت بلا فصل علی علیه السلام از جانب خدا بوسیله آنحضرت بمردم ابلاغ گردید، کافی است که در این باره به الغدیر و المراجعات رجوع کنیم. (قرشی، ج ۴، ص: ۸۹-۹۰). رضایی اصفهانی به نقل از سید قطب، فی ظلال القرآن، ص ۱۱۹۰ در اثبات لزوم شورای مسلمانان در تفسیر آیه وَ أَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ؛ (شوری / ۳۸) می نویسد: «از ویژگی های مؤمنان پیش و پس از تشکیل دولت، مشورت است، چون شورا مانند نماز است؛ نسبت به مسلمانان، اگر مؤمن نمی تواند نماز را ترک کند، شورا را نیز نمی تواند وانهد؛ به ویژه در امور عمومی که به مصالح امت متعلق است». (رضایی اصفهانی، ۱۳۸۳، ج ۵، ص: ۴۷).

عوامل سهیم در تربیت :

بی شک برای نقد و بررسی یک موضوع باید عوامل تاثیر گذار متعدد را مورد بررسی قرار داد. در تعلیم و تربیت عناصر مختلفی نقش داشته و هر کدام به نوعی از جهان بینی خاصی قابل ارزیابی و تحلیل می باشد. بدون شک جریان مستمر تربیت با فعالیت طیف گسترده ای از علل فلسفی و متأثر از عوامل زیستی، وراثتی، محیطی و انسانی متعددی محقق می شود که مشارکت و تعامل آن ها با همدیگر، به تداوم و پیشرفت این جریان کمک می نماید. اما چنان که در تعریف تربیت به مفهوم عملی اجتماعی یاد آور شدیم، افزون بر حضور فعال و تعاملی دو طیف مریبان و متریبان، این فرایند گسترده، به منظور زمینه سازی مناسب جهت تکوین و تعالی پیوسته هویت همه افراد جامعه و شکل گیری و پیشرفت مداوم جامعه صالح ناگزیر از مشارکت و پشتیبانی عوامل اجتماعی متعددی است؛ همانطور که از مداخله برخی نهاد ها و عوامل اجتماعی و عملکرد مثبت یا منفی آن ها متأثر می شود. به سخن دیگر، در این میان، برخی از سازمان ها و نهادهای اجتماعی به طور مستقیم و ارادی و عمدی در جریان تربیت مداخله می کنند و برخی دیگر به صورت غیرمستقیم بر موفقیت فرایند تربیت تأثیر مثبت یا منفی می گذارند. (مبانی نظری سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص: ۱۶۸).

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

عوامل مؤثر در تربیت :

عوامل اجتماعی مؤثر بر فرایند تربیت، طیف وسیعی از نهادها، سازمان ها، بنگاه ها و گروه های رسمی یا غیررسمی فعال در جامعه ی را در بر می گیرند که اهم آن ها عبارت اند از: نهاد سیاسی، حکومت و نظام سیاسی، شامل: رهبری، دولت «قوة مجریه» «قوة مقننه، قوه قضائیه و همه سازمان ها و نهادهای تابع آن ها شامل قوای نظامی و انتظامی؛ نهاد دین: مراجع و مراکز علوم دینی، روحانیون و مبلغان مذهبی، مساجد و دیگر مؤسسات وتشکل های دینی و مذهب. نهاد فرهنگ: که به سبب گستردگی مفهوم فرهنگ چندین نهاد مهم به آن اختصاص یافته است. نهاد تولیدعلم، پژوهش و فناوری؛ دانشگاه ها و مؤسسات علمی پژوهشی، فرهنگستان ها و پارک های علم و فناوری، نهاد هنر؛ مراکز هنری، موزه ها و فرهنگسراها و نهاد رسانه، شامل رسانه های مکتوب؛ کتب و نشریات، رسانه دیداری شنیداری رادیو و تلویزیون و رسانه های مجازی، فناوری های نوین اطلاعات و ارتباطات؛ نهاد خانواده، شامل پدر و مادر و دیگر اعضای خانواده، بستگان؛ نهاد جامعه محلی، شامل دوستان، همسایگان و هم سالان؛ نهادهای مدنی؛ که به شکل غیر دولتی -ولو با نوعی حمایت از سوی دولت -سامان یافته اند و اداره می شوند، شامل شوراها، احزاب، انجمن ها، اتحادیه ها و دیگر سازمان ها و تشکل های صنفی، علمی، مذهبی، سیاسی و فرهنگی؛ نهاداقتصاد، شامل بخشهای کشاورزی، صنعت، تجارت و خدمات؛ نهاد تأمین خدمات عمومی و رفاه اجتماعی، شامل شهرداری ها و دهرداری ها، سازمان بهزیستی و نهادهای حامی افراد محروم، مؤسسات بیمه و نهادهای خیریه و عام المنفعه؛ نهاد سلامت و تندرستی، شامل بخش های بهداشت و درمان، ورزش و تفریحات سالم، حفظ محیط زیست و ایمنی (همان، ص: ۱۷۰-۱۷۱). آنچه در این نگارش مد نظر بوده شوراهای آموزش و پرورش بوده چه در سطح شهرستان ها و چه در سطح استان ها می توانند با تعیین خط مشی ها و مصوبات دقیق و بخشنامه هایی در تعلیم و تربیت تاثیر بسزایی داشته باشند و در جهت تحقق اهداف سند تحول بنیادین گامهای مؤثری برداشته و نقش تسهیل گری و هدایت گری را ایفا کنند.

تاریخچه و اهداف قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش:

قانون مذکور در تاریخ بیست و ششم دی ماه سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که با توجه به محتوای آن می توان گفت در بیش از یکصد تجربه قانونگذاری در کشورمان، قانونی با این جامعیت و با نگاه تمرکز زدایی به تصویب نرسید و این از مصوبات تاریخی دوره چهارم مجلس است. مطابق ماده یک قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش، اهداف این قانون عبارتند از: تحقق مشارکت مردم. نظارت آنها در امر آموزش و پرورش، بهره گیری از کلیه منابع و امکانات جهت تاسیس، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی و ایجاد تسهیل در فعالیت های اجرایی آموزش و پرورش. علاوه بر اهداف فوق که در یک ماده از قانون لحاظ شده است با دقت در سایر موارد می توان اهداف دیگری را نیز رصد و فهرست کرد، از جمله: تحقق عدالت آموزشی، تمرکز زدایی در تصمیمات، توجه به مدرسه محوری، تامین منابع مالی

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

غیر دولتی برای برنامه ریزی و ... پس از تصویب قانون و تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل ها، اقدامات اجرایی برای راه اندازی شوراهای آغاز شد و اولین شورای برنامه ریزی کشور در تاریخ ۱۳۷۴/۳/۸ در استان کرمان شکل گرفت که تا پایان سال ۱۳۸۵ تعداد ۶۹۹ شورای آموزش و پرورش در استان ها، شهرستان ها و مناطق آموزشی کشور تشکیل شد. (خسروی، ۱۳۹۴ ص: ۶).

نقش و وظایف شورای آموزش و پرورش استان ها و شهرستان ها :

در ماده یک قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش آمده است : « به منظور تحقق مشارکت و نظارت مردم در امر آموزش و پرورش و بهره گیری از کلیه منابع و امکانات ، جهت تأسیس ، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی و تسهیل در فعالیتهای اجرایی آموزش و پرورش ، شوراهای آموزش و پرورش در استانها و شهرستانها به شرح این قانون تشکیل می گردد . در ماده سه این قانون تعداد اعضای شورای آموزشی و پرورشی استان بین ۱۳ تا ۱۵ نفر تعیین شده و در استانها ریاست شورا با استاندار و دبیری آن بر عهده مدیرکل آموزش و پرورش و در شهرستان ها ریاست آن با فرماندار و دبیری آن بر عهده رئیس اداره آموزش و پرورش گذارده شده است . در ماده چهار این قانون برخی از وظایف و اختیارات شورای استان و شهرستان به شرح زیر تعیین گردیده است : ۱. تصویب ضوابط مربوط به تعیین هزینه سرانه دانش آموزی در هر یک از مناطق تابعه از بودجه دولتی به نحوی که امکان توسعه کمی و کیفی فعالیتهای آموزش و پرورش در نقاط محروم و نیز برای مستضعفان فراهم شود و کمبودها و عقب ماندگیهای آموزش و پرورش مناطق بتدریج برطرف گردد . ۲. تصویب تقویم آموزشی مناطق تابعه با توجه به اوضاع اقلیمی و جمعیتی هر منطقه ۳. تصمیم گیری در مورد توزیع عوارض اخذ شده میان مناطق در شهر یا شهرهایی که بیش از یک منطقه آموزشی وجود دارد . ۴. ارزیابی عملکرد شوراهای شهرستان و مناطق بر اساس گزارشهای واصله و اقدامات لازم در هر مورد و استفاده از ابزارهای تشویق و تنبیه . ۵. نظارت مستمر بر فعالیتهای آموزش و پرورش منطقه و غیره. ۶. ارتقای سطح دانش فرهنگیان و ... (صافی، ۷۷-۷۸).

نتیجه گیری :

آنچه در بررسی جایگاه شورای آموزش و پرورش با رویکرد قرآنی و احادیث معصومین علیهم السلام و نیز سند جامع تحول بنیادین مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت این نتایج بدست آمده است که به منظور تحقق مشارکت و نظارت مردم در امر آموزش و پرورش نیاز به تشکیل شوراهای بوده و همچنین به لحاظ توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی و تسهیل در فرآیند فعالیتهای اجرایی آموزش و پرورش ، آنچه بیشتر از سایر نهادها به آن نیاز است شوراهای آموزش و پرورش بوده و

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and Research in Persian culture, language and literature

می توانند کارکردهای اساسی را به لحاظ فلسفه تعلیم و تربیت داشته باشد. از دیگر نتایج این است که اصلی ترین شاخصه در شوراهای مربوط به مشارکت و خردها و نظرخواهی در حیات اجتماعی یعنی خرد جمعی که از تعلیم اساسی دین مبین اسلام است می باشد و این کار برای قانون گذاران در عرصه تعلیم و تربیت امری ضروری و حیاتی تر است. به گونه ای که سبب می شود تا تعلیم و تربیت به معنای واقعی کلمه تحقق یافته و آنچه در سخن اندیشمندان از آن به حیات طیبه یاد می شود از سوی مربیان و متریبان تحقق یافته و باعث رشد و شکوفایی یک جامعه را به دنبال داشته باشد.

پیشنهادات:

- __ برای تحقق اهداف در شوراهای آموزش و پرورش برنامه های مدونی توسط مراجع ذی صلاح تهیه و تدوین گردد.
- __ از افراد فعال و متخصص و صاحب نظر در خط مشی ها و اجرای درست امورات در وظایف شوراهای باید استقبال شود.
- __ در برنامه ریزی ها به نقش و مشارکت عمومی مردم توسط مسولین توجه شود.
- __ برنامه با اهداف دقیق تدوین شود و قابل رصد برای عموم باشد.

منابع و مآخذ:

قرآن کریم

- ابن منظور، لسان العرب، ج ۴، بی جا، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۵ق.
- صافی احمد، سازمان و قوانین آموزش و پرورش ایران، (۱۳۹۵).
- طبرسی، فضل بن حسن، ترجمه مجمع البیان فی تفسیر القرآن ج ۲۲، انتشارات فراهانی، تهران، (۱۳۶۱).
- رضایی اصفهانی، محمد علی، قرآن و علم پژوهشهای تفسیر و علوم قرآنی: قم، چ اول، ۸۳، ج ۵
- علی اکبر دهخدا، لغت نامه دهخدا، حرف شین، تهران، چ ۲، (۱۳۷۷).
- علی اکبر قرشی، قاموس قرآن، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۱ ش نوبت چاپ: ششم.
- علی اکبر قرشی، قاموس قرآن، تهران، دارالکتب الاسلامیه، (۱۳۵۴).

چهارمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در
فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی

The 4th National Conference on Innovation and
Research in Persian culture, language and literature

– قلعه‌جی، محمد، معجم العهه الفقها، ص ۴۳۲، ریاض، دارالنفائس، ۱۴۰۸ق.

– مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی نظام جمهوری اسلامی ایران، آذرماه (۱۳۹۰).

مقالات:

– موسوی خسروی، سید مسلم، نقش مشارکت در پیشبرد سند تحول بنیادین، (۱۳۹۴).

Abstract:

Considering the importance of councils in the system of the Islamic Republic of Iran, including in education, it is necessary to guide the young generation towards excellence and always pay attention to its desired results. One of the most basic concepts emphasized in the Islamic world is passion and consultation. The council and its importance in education have always been the focus of researchers and officials. The present research, using the library method and relying on the descriptive-analytical method, tries to investigate the position of the Education Council with the Quranic approach and the hadiths of the Prophets, peace be upon them, and also to the history of the council, the contributing and effective factors to educate. The results of this research indicate that the Shura is emphasized in the Holy Qur'an and the hadiths of the Infallible Prophets, peace be upon them, with regard to its position and importance, and also in the fundamental transformation document, it is mentioned as an influential factor and has important duties in the matter of education. In such a way that the general policies and decisions of the councils can provide a suitable platform for educational centers and make teenagers and young people familiar with their potential and actual needs and talents and bring them to perfection.

Key words: Holy Quran, education, fundamental change document, Shura